

Tang l ai c i

Tác Giả: Huy Ph ng

Chúa Nhật, 07 Tháng 8 Năm 2011 05:40

Hôm nay cáo phó sao nh u quá! tu i già, b n bè th ng nói v i nhau: “Bây gi ch ng ai m i đám c i i n a mà toàn đi d đám tang!” Đây không h n là m t câu nói trách móc ai mà ch là m t i “tri thiên m nh.” M t ông b n già còn phát b i u thêm: “Đi đám ma còn m t th i gi h n đi đám c i i!”

Tôi đang còn ng c nhiên vì ch m hi u thì ông b n lạnh l gi i thích: “L n th nh t ph i vào b nh vi n thăm, l n th hai phúng đi u t i nhà quàn, l n th ba đ a đám và l n th t d l th t tu n hay bách nh t!” Đúng là m t th ng cha chi ly, tính toán, nh ng ch a ch ng th c t , n u chúng ta thân v i h n, ch c cũng ph i đ n v i h n đ b n l n, cho đúng v i câu “nghĩa t là nghĩa t n”.

Nhi u ng i s khi ph i nói đ n cái ch t, t h n là nói đ n nh ng d đ nh hay s a so n cho đám tang c a mình, vì s xui x o, nh ng l i thích t ng t ng chuy n trúng s đ c đ c, b ng ch ng là có nhi u ng i mua vé s hàng tu n vì hy v ng. Ng i mua vé s “có th ” trúng đ c đ c, ta là ng i mua vé s , ta cũng có th trúng đ c đ c, đó là tam đ n lu n. Tuy v y, m i năm n c M này ch có thêm đ c vài ch c ng i may m n trúng s đ c đ c, nh ng cũng m i năm x này có 20,000 ng i ch t vì b nh cúm th ng (common flue), 42,000 ng i ch t vì tai n n trên xa l , 15,000 ng i ch t vì súng ng, đâm chém. N i s ng i b đi n gi t không

thời cũng g p b n l n s ng i trúng s . V y thì chúng ta nói chuy n đám ma coi b còn có lý và hi u bi t chuy n đ i h n là bàn chuy n trúng s .

N u bàn chuy n: “Ch t r i đi v đâu?” là nói chuy n triết lý và đ ng đ n ni m tin tôn giáo. B n phạm phu t c t chúng tôi th ng có câu h i th c t g n h n, là ch t r i, nên chôn hay nên thiêu? Thiêu thì h n r h n chôn. Thiêu r i đem r i tro ở đâu đó đ “cát b i tr v cát b i” cho xong m t ki p ng i. Nh ng kh n i, nhi u ng i ng ý không ch u cho con cháu thiêu vì s nóng, ng i ch t còn bi t nóng thì ch c khi chôn b ng p th , r i còn trùng sâu b rúc r a trong x ng th t dài dài, còn kh s bi t bao nhiêu! Chôn xu ng đ t, ph i t n ti n cho m t ph n m . M t ph n đ t chôn, c ng v i nhà quàn, quan tài, bia m không đ i \$15,000 cho m t ng i, đâu ph i là s ti n ai cũng có đ c! M thì ph i có bia, m c dù bia đá trăm năm cũng ph i mòn. Chôn xu ng đ t r i, n m đó, ngày tháng trôi qua mà không có “con ma” nào lui t i thăm vi ng còn r u h n n a, nh t là nh ng ngày Hi n M u, Nghiêm Ph , nh ng ngày L T t, “n m trong huy t l nh ch c em s u...” (Đinh Hùng), vì m ng i bên c nh nhang khói, hoa t i ph đ y mà ph n ta tiêu đ i u v ng l nh, sao cho kh i ch nh lòng đ i m sâu.

Ch t r i đem vào nhà quàn, l i có ng i mu n đ n đ c b n tuyên đ ng công tr ng và ph c . B n thân ch a làm đ c đ i u gì ích qu c l i dân, l i ch a h t lòng vì t qu c, nay n c m t nhà tan, ch u c nh đ u hàng, ho c là b đ n v , chi n h u ra đi, cao bay xa ch y, ho c x p hàng “đăng ký” xin ghi tên vào tù, còn vinh đ gì đ đ c lá c t qu c ph lên quan tài. Nh ng ng i x ng đáng đ c ph lá c t qu c hi n nay đang n m trong nghĩa trang quân đ i Biên Hòa hoang l nh hay b xác trên r ng đ i bi n. Ngoài nh ng trang li t sĩ, anh hùng đã ch t vì t qu c nh th , ở đây còn ai x ng đáng đ ph lá c thiêng liêng y cho ng i lính già ch t tha ph ng trên đ t khách hôm nay?

Cũng xin đ ng quá lo ng, phi n lòng đ n chuy n c u nguy n cho ng i đã ch t đ linh h n đ c s m siêu thoát bay lên Ni t Bàn hay Thiên Đàng an vui. Nghi p ch ng, n u s ng m t cu c đ i t t lành, không có năng l c nào làm cho đ u chìm đ c xu ng đáy h , n u s ng m t cu c đ i x u xa, là đá thì là nghìn câu kinh c u nguy n cũng không làm cho đá n i lên đ c m t n c. Không có giáo sĩ quy n năng trên th gi i này có th c u nguy n đ làm ng c l i đ c đ nh lu t đó.

N u chúng ta v n th ng t hào v b n s c văn hóa, nghìn năm nô l cũng không b đ ng hóa, sao m i s ng v i M ba m i lăm năm, đã v i quên đ y n p quan tài cho ng i thân. Ng i Vi t trong n c sau năm 1975, b t ch c Liên Xô, ng i ch t n m trong quan tài có n p kính đ ng i vi ng có th trông th y m t, v con anh em thay nhau phát bi u tình c m v i ng i ch t, r i quan khách “di n hành” quanh quan tài nhi u vòng, tr c khi di quan, nh ng ngày nay lo i văn hóa này đã không còn t n t i. Theo t c l Vi t Nam, ng i ch t r i thì ph i

Tang ḷ ai c̣ i

Tác Giả: Huy Pḥ ng

Chúa Nhật, 07 Tháng 8 Năm 2011 05:40

đ̣ p ṃ t, ṭ m lị m thì pḥ i đ̣ y ṇ p hòm. Ng̣ i ḅ nh đầu ̣ m lâu ngày, nhan ṣ c tàn phai, nhị u khi không mụ n g̣ p ṃ t ḅ n bè, thân quỵ n, hụ ng gì lúc đã nḥ m ṃ t xuôi tay. Gia đình con cái thì xúc đ̣ ng khi còn nhìn tḥ y ṃ t ng̣ i thân, ṭ o nên ṣ ḷ u luỵ n tình c̣ m, ḅ n ṛ n không mụ n chia ṛ i.

Ḥ u nḥ ṭ t c̣ đ̣ m tang c̣ hành ṭ i Ṃ , trong cáo phó đ̣ u có ghi hàng cḥ “Xin mị n phúng đị u” vì đ̣ n đ̣ n ng̣ i ta hị u nghĩa “xin mị n phúng đị u”, có nghĩa là tang gia không nḥ n tị n, trong khi đó ṿ n nḥ n hoa. Tḥ t ra “Phúng: là ḷ ṿ t đ̣ đ̣ u ng̣ i cḥ t,” “Phúng Đị u: là đem ḷ ṿ t đ̣ n ḥ i thăm ng̣ i cḥ t” (*) ṿ y thì không nḥ ng tị n, mà hoa hay bánh trái, nhang đèn (nḥ Vị t Nam) đ̣ u là ṿ t phúng đị u. Ng̣ i ta cũng tḥ ng căn c̣ vào ṣ ḷ ng vòng hoa phúng đ̣ ḷ ng giá ṃ t đ̣ m tang ḷ n hay nḥ , sang hay hèn, ṃ c đ̣ u nḥ ng tràng hoa này cḥ ṭ n ṭ i trong vòng ṃ t ngày ṛ i đem ṿ t ḅ , đã ṭ n kém khọ ng \$200 cho ṃ t tràng hoa, ṃ t ṣ tị n không nḥ . Nhị u tang gia đã loan báo không nḥ n vòng hoa và xin dành ṣ tị n đó cho nḥ ng vị c ṭ thị n, nḥ ng không đ̣ c đ̣ ng ṭ ḅ n bè thân thích, lý do là ng̣ i ta thích ḅ ngoài, làm sao cho đ̣ p ṃ t mà ṃ i ng̣ i đ̣ u tḥ y đ̣ c. Ṃ t đ̣ m tang, khọ ng ṭ 5 đ̣ n \$8,000 tị n hoa đ̣ c đem đi ṿ t ḅ phí pḥ m. Ṃ t đ̣ m tang c̣ a ng̣ i Ṃ , dù là danh giá hay trị u phú, không có nhị u vòng hoa tang nḥ ng̣ i Vị t, có đ̣ p, các ḅ n tḥ đ̣ m xem, chúng ta “cḥ i ḅ nh” ḥ n ḥ nhị u.

Vui hay bụ n thì cũng hị u cho thụ n ḷ tṛ i. Mái tóc đ̣ m ṣ ng và xác thân “ṭ đ̣ i”(**) ḅ t đ̣ u ṛ u rã. Châm ngôn c̣ a ngành Thị u Ḥ ng Đ̣ o là “Ṣ p Ṣ n”, còn chúng ta thụ c lọ i “c̣ lai hy” ṛ i, đã có ai ṣ p ṣ n cḥ a?

Pḥ n các con, xin hãy cho ṃ ṃ t bát canh nóng lúc ṿ già ḥ n là nghìn nghi tḥ c đ̣ a tị n lúc ṇ m xụ ng, lúc ḅ y gị ṃ đầu còn bị t gì ṇ a!

Huy Pḥ ng

(*) Hán-Vị t. Đào Duy Anh

(**) Gió, Ḷ a, Ṇ c, Đ̣ t